

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL PAKRUOJO RAJONO APYLINKĖS TEISME ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2008 m. balandžio 4 d. Nr. PA-P-33-10-3
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
3-iojo audito departamento direktoriaus Kęstučio Širvaičio
2007-06-07 pavedimą Nr. P-33-10

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Laimutė Švagždienė (grupės vadovė)
Kęstutis Grigas

Auditas pradėtas 2007-06-07
Auditas baigtas 2008-04-04

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	3
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai ir išvados	5
2. Kiti pastebėjimai	6
3. Rekomendacijos	7

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus 2007 m. birželio 7 d. pavedimu Nr. P-33-10.

Audito tikslai – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti įvykusias ūkines operacijas ir įvykius, jų parodymą 2007 metų finansinėse ir kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių ir priimtų sprendimų, susijusių su lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2008 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audituojamas subjektas – Pakruojo rajono apylinkės teismas (toliau – Teismas), adresas: Vienybės a. 1, 83154 Pakruojis. Identifikavimo kodas – 191446846.

Audituojamu laikotarpiu Teismo pirmininko pareigas ėjo Rima Volikienė, finansininko – Stasė Stanevičienė.

Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Laimutė Švagždienė (grupės vadovė) ir vyriausiasis valstybinis auditorius Kęstutis Grigas.

Audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl valstybės biudžeto projekto, dėl valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos, ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu nustatyti faktai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu vertintos Teismo 2007 m. finansinės atskaitomybės ataskaitos: Išlaidų sąmatų vykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debitinio ir kreditinio įsiskolinimo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6), Finansinio turto

2007 m. apyskaita (forma Nr. 7), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8); planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitos: Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1), Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11), Vertinimo kriterijų suvestinė įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12), Vidaus reikalų, teisėsaugos, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų išlaidų straipsnio „Darbdavių socialinė parama“ įvykdymo ataskaita (forma BFP-25).

2007 metais Teismas vykdė programą „Bylų nagrinėjimas“ (kodas 1. 2). Šiai programai Lietuvos Respublikos 2007 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu¹ bei įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais² skirta 971,6 tūkst. Lt biudžeto lėšų. Teismas, vykdydamas programą „Bylų nagrinėjimas“, iš viso padarė 971,6 tūkst. Lt kasinių ir 972,1 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nes liko kreditinis įsiskolinimas metų pabaigoje.

Auditas atliktas vadovaujantis valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjo patvirtintu planu.

Išankstinio tyrimo metu nustatyti ir apibendrinti įgimtos bei kontrolės rizikos veiksniai, riziką mažinančios priemonės. Įvertinta bendra vidaus kontrolės aplinka, apskaitos sistemos. Vidaus kontrolės procedūrų veikimas ištirtas darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, mokėjimų (atsiskaitymų) ir pirkimų bei turto ir atsargų srityse.

Audituotos sritys:

- 2008 metų biudžeto asignavimų planavimas;
- vidaus kontrolė;
- ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas;
- darbo užmokestis ir socialinis draudimas;
- prekių ir paslaugų naudojimas.

Parengtos audituotų sričių audito programos ir atliktos savarankiškos procedūros, surinkti įrodymai, reikalingi finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti. Stebėtojo teisėmis dalyvauta metinėje ilgalaikio turto inventorizacijoje.

¹ Lietuvos Respublikos 2007 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2006-12-07 Nr. X-963.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-06-19 nutarimas Nr. 610 „Dėl Lietuvos Respublikos 2007 metų valstybės biudžeto asignavimų minimaliajai mėnesinei algai paskirti paskirstymo“.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai ir išvados

1.1. Teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokestis, priedai ir priemokos nustatytos vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, tačiau nėra pakankamo teisėjų darbo užmokesčio teisinio reglamentavimo. Teismų įstatymo³ 96 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad teisėjų darbo užmokestis nustatomas įstatymu. Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo⁴ nuostatos, kuriomis nustatytas teisėjų darbo užmokesčio mažinimas, Konstitucinio Teismo 2001 m. liepos 12 d. nutarimu⁵ pripažintos prieštaraujančiomis Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir teisėjams netaikomos. Nuo šio Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos nebuvo pakeistos.

Nesant teisėjų darbo užmokesčio aiškaus teisinio reglamentavimo, Teisme negalima įvertinti 2007 m. teisėjų darbo užmokesčiui skirtų lėšų panaudojimo ir 2008 m. valstybės biudžeto asignavimų planavimo šioms išlaidoms teisėtumo.

Pažymėtina, kad šį teisėjų darbo užmokesčio teisinio reglamentavimo trūkumą auditoriai nurodė ir audituodami 2004 ir 2005 m. Teismo finansinę atskaitomybę⁶.

1.2. Teismas, pažeisdamas Biudžeto sandaros įstatymo⁷ 5 str. 1 d. ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių (toliau – Taisyklės)⁸ 79 p. reikalavimus, pakeitęs asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį, nepatikslingo išlaidų sąmatų ir 0,1 tūkst. Lt asignavimų, skirtų darbdavių socialinės paramos išlaidoms, panaudojo socialinio draudimo įmokų straipsnio išlaidoms, o 0,1 tūkst. Lt asignavimų, skirtų apmokėti samdomiems ekspertams ir konsultantams, panaudojo kitų prekių įsigijimo išlaidoms. Teismo 2007 metų kasinės išlaidos neviršijo patvirtintos sąmatos ir gautų asignavimų.

³ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 1994-05-31 Nr. I-480 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas, 2002-08-29 Nr. VIII-1904 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

⁵ Valstybės žinios, 2001, Nr. 62-2276, atitaisyimas – Valstybės žinios, Nr. 86.

⁶ Finansinio audito, atlikto Pakruojo rajono apylinkės teisme, ataskaita, 2005-03-29 Nr. 1100-2-3; Valstybinio audito ataskaita, 2006-04-07 Nr. PA-1100-9-3.

⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).“

Nors nurodytos sumos nėra reikšmingos kiekybiniu požiūriu, tačiau audituojant Teismo 2005 m. finansinę atskaitomybę taip pat buvo nustatyta, kad pakeitus asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį lėšos buvo naudojamos nepatikslinus sąmatos. Tai leidžia daryti išvadą, kad Teismas, nors ir neprieštaraudamas auditorių pastebėjimams, nesivadovauja teisės aktų, reglamentuojančių biudžeto lėšų naudojimą, reikalavimais.

1.3. Teismas metinės ilgalaikio turto inventorizacijos rezultatus ne visada įformina pagal Inventorizacijos taisyklių⁹ reikalavimus, t. y. inventorizavimo aprašuose nenurodo dalies numatytų turto rekvizitų, kiekviename inventorizavimo aprašo lape skaitmenimis ir žodžiais nenurodo faktiškai rasto turto kiekio natūriniais rodikliais, paskutinio lapo įrašo eilės numerio ir paskutinio aprašo lapo pabaigoje skaitmenimis ir žodžiais neįrašo paskutiniojo įrašo eilės numerio, faktiškai rasto turto kiekio natūriniais rodikliais ir faktiškai rasto turto vertės sumos.

Pažymėtina, kad inventorizacijų rezultatų įforminimo tvarkos pažeidimų nustatyta ir audituojant Teismo 2004 metų finansinę atskaitomybę¹⁰.

2. Kiti pastebėjimai

2007 m. lapkričio 15 d. Valstybės kontrolė Teismui pateikė pastebėjimus, išvadas ir rekomendacijas¹¹ dėl vidaus kontrolės preliminaraus vertinimo rezultatų. Šiame rašte taip pat buvo nurodyti nustatyti Viešųjų pirkimų įstatymo¹² pažeidimai atliekant Teismo patalpų remonto viešojo pirkimo procedūras. Teismas 2007 m. lapkričio 29 d. raštu¹³ nurodytiems pažeidimams neprieštaravo, jis nurodė priemones ir veiksmus, kurių ėmėsi vidaus kontrolei tobulinti, nustatytiems pažeidimams ir neatitikimams šalinti ir rekomendacijoms įgyvendinti.

Pažymėtina, kad Teismas, atsižvelgdamas į Valstybės kontrolės pastebėjimus, lėšas gautas už teikiamas paslaugas (dokumentų kopijų darymą) 0,5 tūkst. Lt, pervadė į Valstybės biudžetą¹⁴.

Valstybės kontrolė informavo Teismą apie lėšų poreikio planavimo 2008 metams¹⁵ ir 2007 metų devynių mėnesių finansinių atskaitų vertinimo rezultatus¹⁶, nurodydama, kad lėšų poreikis 2008 metams apskaičiuotas teisės aktų nustatyta tvarka, atskaitomybė sudaryta apskaitos registru pagrindu.

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

¹⁰ Finansinio audito, atlikto Pakruojo rajono apylinkės teisme, ataskaita, 2005-03-29 Nr. 1100-2-3.

¹¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus raštas, 2007-11-15 Nr. SX-(33-1.10.1)-92 „Dėl vidaus kontrolės“.

¹² Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

¹³ Pakruojo rajono apylinkės teismo raštas, 2007-11-29 Nr. (1.11)S-7585 „Dėl vidaus kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo“.

¹⁴ Pakruojo rajono apylinkės teismo raštas, 2008-04-01 Nr. S-1939 „Dėl valstybinio finansinio audito ataskaitos“.

¹⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus raštas, 2007-09-19 Nr. SX-(33-1.10.1)-30 „Dėl lėšų poreikio planavimo 2008 metams vertinimo“.

3. Rekomendacijos

1. Metinės turto inventorizacijos rezultatus įforminti teisės aktų nustatyta tvarka.
2. Biudžeto lėšas naudoti pagal patvirtintą sąmatą, arba ją tikslinti teisės aktų nustatyta tvarka.

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

Vyriausioji valstybinė auditorė

Laimutė Švagždienė

¹⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus raštas, 2007-12-14 Nr. SX-(33-1.10.1)-115 „Dėl 2007 m. devynių mėnesių finansinių ataskaitų vertinimo“..